

dreguer, Picassent, Petrer, el Campello i Artana; com també una vintena de conferències a realitzar en la ciutat de València i dos centenars llargs, arreu del País Valencià, de col·loquis, representacions teatrals, projeccions de ví-

deo,... la llista dels quals encara no s'ha tancat.

Amb tot, enguany, el 25 d'abril se'ns presenta ple de suggerències que ens recorden que tenim 750 anys a pesar del 25 d'abril o del 18 de juliol. □

ANGELINA GARCÍA, NOU MATERIAL HISTÒRIC

«Almansa no era una simple batalla»

La historiadora Angelina Garcia, després de la publicació «Els Vives: una família de jueus valencians», està a punt d'acabar un altre llibre sobre els fets que envoltaren aquell 25 d'abril mític de 1707: «Maulets i botiflers».

P. Cubillos

—**D'**on ha arrellegat els materials del seu pròxim llibre?

—Una bona part de la documentació del llibre l'he tret de l'Arxiu del Vaticà, de les cartes dels nuncis enviades en aquell temps al Vaticà, on explicaven les coses que passaven.

—*¿El Vaticà va tenir una intervenció directa en la Batalla d'Almansa?*

—No, intervenció no, perquè en una guerra civil, com va ser allò, el clero estava dividit: els nobles amb els botiflers i el poble menut amb els maulets. El clero és part de la societat, i, per tant, adopta les seues posicions.

—*Però el clero sempre ha estat on estaven els vencedors...*

—Sí, la majoria era clero borbònic, per exemple els jesuïtes. Però mira, fins ara, tots els estudis realitzats sobre el breu divuit nostre han estat fets des de la perspectiva borbònica, i el meu està fet des del punt de vista dels àustries. Aleshores descobrim que hi ha un sector considerable del clero al costat dels maulets.

—*Vista des dels documents que vostè té, aquella batalla mítica, ¿s'ha desvirtuat molt?*

—Sí, ha estat desvirtuada per la part borbònica, perquè la cosa decisiva era el triümf. Vist des d'un punt de vista neutral, Almansa significa, per a la guerra d'Europa entre Anglaterra i

França, de la qual nosaltres som l'apèndix, que els aliats ja no donen diners al pretendent austríac. No era una simple batalla com nosaltres hem cregut sempre, sinó que internacionalment suposa un revés terrible per a l'arxiduc.

—*Els ulls d'Europa estaven posats en Almansa.*

—Clar, i per això els nostres líders

com Basset, Tàrraga i Nebot són apartats o passen a un segon terme en les tropes austríaques. Pensa que a València hi ha documents que criden ¡Visca Basset! abans que s'invocara el nom de Carles III, i això era molt perillós per a l'esfera europea, que s'hi jugava molt més.

—*A banda d'això, ¿ha desempolsat algun document social d'interès?*

—Hi ha la història d'una mauleta, la dona d'un polvorista, de cognoms castellans, que pateix una repressió bastant grossa. Està tancada durant dos anys en les torres de Serrans, on té un fill. Això indica com va ser la repressió de dura i la participació de moltes dones en aquella guerra, una participació molt activa.

—*¿Creu que hauria variat substancialment la història si la batalla la guanyen els que la van perdre?*

—Sí, però això en història no es diu. Ací s'estaven jugant les idees de la València mercantil, i si haguera guanyat l'austríac, València hauria tingut tots els mercats americans sense el perill anglès.

—*¿Es pot dir que hi va haver resistència, després de decidida la batalla?*

—Sí, moltíssima i organitzada, perquè els camins de Barcelona estan lliures —els camins de la muntanya— i Barcelona és el focus de resistència fins l'any 1714. De fet, hi ha alguna ordre que diu que a tot aquell que vulga tornar de Barcelona se li farà un repàs polític i podrà tornar a viure a València.

—*Una depuració. Si hi ha ordres vol dir que era molta la gent que se'n va anar, ¿no?*

—Molta, segons els documents. Hi ha testaments de gent que mor allà i reparteix els seus béns ací. N'eren molts perquè la majoria del poble estava a favor dels àustries.

—*Parle'm un poc de Basset, del comandant general Joan Baptista Basset.*

—Basset és l'heroi nacional i té un final de llegenda. Ell és represaliat pels mateixos austríacs, pels mateixos maulets. Segons les dades que tinc, el procés que se li fa té com a testimonis acusadors els mateixos maulets, i en cap moment no el deixen que Tàrraga i Nebot puguen testificar a favor seu.

—*¿I el poble què deia?*

—El poble, com sempre, ho sofreix. El problema de Basset segurament —dic segurament perquè no tinc cap document que ho assegure— va ser que havia promès que llevaria al poble totes les càrregues fiscals. I això no degué agradar als àustries, que necessitaven molts diners. I si damunt, Basset era un heroi, tot casa. □

Angelina Garcia.